

Апеляційний суд Кіровоградської області

№ провадження 11/781/38/14
Головуючий у суді I-ї інстанції Загреба А.В.
Категорія 118 (97)
Доповідач в колегії апеляційного суду
Деревінський С. М.

УХВАЛА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

30.01.2014 року. Колегія суддів судової палати у кримінальних справах апеляційного суду Кіровоградської області в складі :

головуючого - судді Деревінського С.М.,
суддів: Ткаченко Л.Я., Яковлевої С.В.,
при секретарі Абрамової А.А.,
з участю прокурора Байдак В.В.,
потерпілої ОСОБА_3,
представника потерпілих - адвоката ОСОБА_4,
захисника - адвоката **Пільгуй М.О.**,
засудженого ОСОБА_6,

розглянула у відкритому судовому засіданні в залі суду м. Кіровограда кримінальну справу за апеляційними скаргами прокурора, який брав участь у розгляді справи судом першої інстанції та представника потерпілих - адвоката ОСОБА_4 на вирок Ленінського районного суду м. Кіровограда від 23 жовтня 2013 року.

Цим вироком:

ОСОБА_6, ІНФОРМАЦІЯ_1, уродженець м. Кіровограда, громадянин України, з середньою освітою, який не одружений, працював теслярем ТОВ «Дуплофор», м. Порту, Португалія, проживає за адресою: АДРЕСА_1, зареєстрований за адресою: АДРЕСА_2, до кримінальної відповідальності притягується вперше,-

засуджений за [ст. 118 КК України](#) до покарання у виді позбавлення волі на строк 2 роки.

Стягнуто з ОСОБА_6 на користь ОСОБА_3 і ОСОБА_7 в рахунок відшкодування завданої моральної шкоди по 80000 грн., кожному.

Стягнуто з ОСОБА_6 на користь держави судові витрати в розмірі 10835,66 грн.

Долю речових доказів вирішено відповідно до вимог [ст. 81 КПК України](#) (1960 року).

Суд визнав винним ОСОБА_6 за те, що він, вчинив умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони за таких обставин.

У ніч з 10.06.2000 року на 11.06.2000 року, в приміщенні клубу «Кольт», розташованого по вул. Преображенській, № 2, на площі Б.Хмельницького, м. Кіровограда, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння ОСОБА_9, на ґрунті раптово виниклих неприязних відносин, запропонував ОСОБА_6 вийти на вулицю поговорити, на що останній погодився.

На сходах, біля приміщення клубу «Кольт», ОСОБА_9 розпочав сварку, погрожуючи ОСОБА_6 вбивством, запропонував у бійці з'ясувати між ними стосунки. На відмову ОСОБА_6, ОСОБА_9 кулаком лівої руки наніс йому удар в праву нижню частину щелепи. Побачивши в правій руці ОСОБА_9 ніж, ОСОБА_6 руками схопив і утримував його за зап'ястя рук.

ОСОБА_9 вирвав руки, розмахуючи ножем, здійснив напад, в результаті якого завдав ОСОБА_6 ножем три удари в живіт і один удар в ліве зап'ястя.

Своїми протиправними діями, ОСОБА_9 умисно спричинив ОСОБА_6 тілесні ушкодження, які відносяться до категорії легких.

Захищаючись від нападу, ОСОБА_6 вибив з руки ОСОБА_9 ніж, який упав на другу чи третю сходинку. ОСОБА_6 і ОСОБА_9 намагалися підняти ніж, проте першим взяв ніж ОСОБА_6

Коли ОСОБА_6 розгинався, ОСОБА_9 схватив його руками за шию і почав душити. Лівою рукою ОСОБА_6 потягнув ОСОБА_9, а ногою наніс йому удар, вони впали на сходи. При цьому ОСОБА_9 продовжував руками душити ОСОБА_6 за шию.

Усвідомлюючи реальну загрозу власному життю і здоров'ю, захищаючись від протиправних дій ОСОБА_9, з метою запобігти отримання інших тілесних ушкоджень, ОСОБА_6 діючи з перевищенням меж необхідної оборони, допускаючи можливість настання смерті умисно наніс нападнику ОСОБА_9 ножем кілька ударів у життєво важливі органи.

Своїми діями, при перевищенні меж необхідної оборони, ОСОБА_6 умисно спричинив ОСОБА_9 тілесні ушкодження у вигляді: колото-різаного поранення грудної клітини і живота, що проникають в плевральну і черевну порожнину з пошкодженням серця, легені, печінки, рани обличчя, рани передньої поверхні правого плечового суглоба та правого передпліччя, що супроводжувались кровотечею, та в сукупності з іншими ранами були одним з факторів, що призвели до розвитку геморагічного шоку, які відносяться до категорії тяжких, як небезпечних для життя в момент заподіяння, та утворились від не менше, як дев'яти травматичних впливів.

Доставлений 11.06.2000 року до відділення інтенсивної терапії Кіровоградської обласної лікарні, ОСОБА_9, не зважаючи на лікування, яке проводилось своєчасно та в повному обсязі, ІНФОРМАЦІЯ_2 року помер.

Смерть ОСОБА_9 настала внаслідок набряку головного мозку з вклиненням ствольових структур у великий потиличний отвір, в результаті геморагічного шоку, що розвинувся внаслідок проникаючих поранень грудної клітини і черевної порожнини з пошкодженням серця, легені, печінки, які перебувають в прямому причинному зв'язку з отриманими тілесними ушкодженнями.

У апеляціях:

Прокурор, який брав участь у розгляді справи судом першої інстанції просить скасувати вирок у зв'язку з невідповідністю висновків суду фактичним обставинам справи, невідповідністю призначеного ОСОБА_6 покарання тяжкості злочину та особі засудженого, внаслідок м'якості. Постановити новий вирок, яким ОСОБА_6 визнати винним у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 [ст.115 КК України](#) та призначити покарання у виді позбавлення волі на строк 10 років.

Свої доводи апелянт мотивує тим, що дослідженими в судовому засіданні доказами доведена вина ОСОБА_6 у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 [ст.115 КК України](#), зокрема: - показаннями потерпілих ОСОБА_3, ОСОБА_7; - свідків ОСОБА_11, ОСОБА_12, ОСОБА_13, ОСОБА_14, , ОСОБА_15; - протоколами огляду місця події від 19.10.2012 року, від 11.06.2000 року; - протоколом огляду предметів від 15.06.2000 року; - протоколами відтворення обстановки та обставин події з участю свідків ОСОБА_12 і ОСОБА_13; - висновками судово-медичних, додаткових судово-медичних,

криміналістичних та біологічних експертиз. На думку апелянта, суд першої інстанції безпідставно перекваліфікував дії ОСОБА_6 на [ст. 118 КК України](#), що призвело до призначення покарання, яке є занадто м'яким.

Представник потерпілих - адвокат ОСОБА_4 просить скасувати вирок суду першої інстанції, як незаконний, постановити новий вирок, яким ОСОБА_6 визнати винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 [ст. 115 КК України](#). Свої доводи апелянт мотивує тим, що обґрунтовуючи висновок про наявність в діях ОСОБА_6 перевищення меж необхідної оборони, суд не врахував, що в момент, коли ОСОБА_6 вибив з рук ОСОБА_9 ніж, не було загрози його життю. Показання ОСОБА_6, що з метою самозахисту, розмахував правою рукою у якій тримав ніж, на відстані витягнутої руки від ОСОБА_9, не узгоджуються з висновком судово-медичної експертизи № 675 від 24.07.2000 року та з актом судово-медичного дослідження. Про умисел ОСОБА_6 на умисне вбивство потерпілого свідчать і його дії, спрямовані на ухилення від відповідальності, зокрема : - залишення місця події; - не надання потерпілому допомоги; - знищення ножа; - зміна зовнішності та виїзд за межі України по підробленим документам.

Також не дано оцінки, що в матеріалах кримінальної справи відсутні докази застосування до ОСОБА_6 насильницьких дій зі сторони ОСОБА_9, а також, що останній спровокував конфліктну ситуацію. Навпаки, з показань свідків ОСОБА_12 і ОСОБА_11 встановлено, що ініціатором конфлікту був ОСОБА_6, під час бійки засуджений і потерпілий на сходах не боролися, не намагалися підняти ніж, який вибив з руки ОСОБА_9 засуджений.

На думку потерпілих, суд не об'єктивно дослідив та оцінив докази у справі, що ставить під сумнів обґрунтованість висновків щодо правильної кваліфікації дій ОСОБА_6 за ст. [118 КК України](#).

Заслухавши доповідача, провівши під час апеляційного розгляду судове слідство в обов'язі допиту засудженого ОСОБА_6, потерпілої ОСОБА_3 та дослідження матеріалів кримінальної справи. Заслухавши прокурора, який підтримав доводи апеляції, просив вирок суду першої інстанції скасувати. Постановити новий вирок, яким визнати винним ОСОБА_6 у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 [ст. 115 КК України](#) та призначити покарання у виді позбавлення волі на строк 10 років. Заслухавши представника потерпілих - адвоката ОСОБА_4, потерпілу ОСОБА_3, які підтримали доводи апеляції представника потерпілих, просили вирок суду першої інстанції скасувати. Постановити новий вирок, яким визнати винним ОСОБА_6 у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 [ст. 115 КК України](#) та призначити покарання, відповідно до санкції статті. Заслухавши захисника - адвоката ОСОБА_5 та засудженого ОСОБА_6, які просили вирок суду залишити без зміни, а апеляції сторони обвинувачення без задоволення, вислухавши останнє слово засудженого, обговоривши доводи апеляцій та перевіrivши матеріали кримінальної справи, колегія суддів визнає, що апеляційні скарги прокурора та представника потерпілих - адвоката ОСОБА_4 задоволенню не підлягають, а вирок суду на підставі [ст. 365 КПК України](#) (1960 року) зміні з таких підстав.

Висновок суду першої інстанції щодо доведеності вини засудженого ОСОБА_6 у вчиненні злочину, передбаченого [ст. 118 КК України](#) за обставин, встановлених вирокком є правильним, оскільки ґрунтується на об'єктивному, повному і всебічному дослідженні доказів, зібраних у передбаченому кримінально-процесуальним законом порядку.

Суд першої інстанції зробив обґрунтований висновок, що засуджений ОСОБА_6 мав право на необхідну оборону від суспільно небезпечного посягання ОСОБА_9. Проте застосував такий спосіб захисту, який явно не відповідав характеру і небезпеці посягання, а тому при перевищенні меж необхідної оборони, засуджений ОСОБА_6 вчинив умисне вбивство потерпілого ОСОБА_7

За таких обставин, доводи апеляційних скарг сторони обвинувачення про те, що дії засудженого ОСОБА_6 підпадають під ознаки злочину, передбаченого ч. 1 [ст. 115 КК України](#), не ґрунтуються на зібраних у справі та досліджених доказах, а тому колегія суддів визнає ці доводи безпідставними, виходячи з наступного.

Відповідно до [ст. 36 КК України](#) необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.

Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.

Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту.

Дослідивши зібрані у справі докази, врахувавши обставини справи, а також положення [ст. 36 КК України](#), суд першої інстанції прийшов до правильного висновку, що засуджений ОСОБА_6 правомірно захищав своє життя і здоров'я від протиправного посягання з боку потерпілого ОСОБА_9

Так, засуджений ОСОБА_6 суду першої інстанції і апеляційному суду показав, що в ніч з 10.06.2000 року на 11.06.2000 року прийшов у нічний клуб «Кольт», розташований на площі Б. Хмельницького м. Кіровограда, де грав у більярд. До нього підійшов ОСОБА_9, який перебував у стані алкогольного сп'яніння, був збуджений, знервований і висловив претензію, що він нібито комусь погано, в образливій формі говорив про нього. При цьому, ОСОБА_9 запропонував йому вийти на вулицю і з'ясувати стосунки. Вдвох вони вийшли на вулицю, пройшли на площадку, що на сходах. ОСОБА_9 розпочав сварку, висказуючи погрози вбивством, із словами, що «Завалить його! Вб'є!», запропонував під час бійки з'ясувати стосунки. На таку пропозицію, він висловив відмову, пояснивши, що не хоче ходити в синцях. На ці слова, ОСОБА_9 кулаком лівої руки наніс йому удар в щелепу з права, в його правій руці він побачив ніж. Захищаючи своє життя і здоров'я, ОСОБА_6 схопив ОСОБА_9 за зап'ястя рук, намагаючись утримати його, від нанесення удару ножем. Вирвавшись із захвату, ОСОБА_9 почав махати рукою в якій тримав ніж, при цьому наніс йому ножем три удари в живіт та один удар в ліве зап'ястя. Ударами ножем, ОСОБА_9 умисно спричинив йому тілесні ушкодження, від яких на футболці та на руці виступила кров. Захищаючись, ОСОБА_6 вибив ніж з руки ОСОБА_9, який упав на другу чи третю сходинку. Він і ОСОБА_9 намагалися підняти ніж, але йому першим вдалося підняти і взяти в руку ніж. Коли він розгинався, ОСОБА_9 руками схватив і душив його за шию. Лівою рукою він потягнув ОСОБА_9, а ногою наніс йому удар, вони впали на сходи. ОСОБА_9 продовжував давити руками його шию, ОСОБА_6 відчував брак повітря і почав втрачати свідомість. Усвідомлюючи небезпеку для життя і здоров'я, з метою самозахисту, а не умисного вбивства, ОСОБА_6 відбивався від ОСОБА_9 рукою, в якій тримав ніж, при цьому наносив йому удари по тілу, але куди саме, не пам'ятає. По закінченню сутички, вони підвелися на ноги, у ОСОБА_6 на тілі, а у ОСОБА_9 на одязі була кров. Після цього, ОСОБА_6 пішов з місця пригоди, по дорозі викинув ніж.

Показання засудженого ОСОБА_6 про те, що проти нього потерпілий ОСОБА_9 здійснив протиправне суспільно небезпечне посягання, під час якого погрожуючи вбивством, застосував стосовно нього насильство, небезпечне для життя і здоров'я, та умисно спричинив ОСОБА_6 ножем легкі тілесні ушкодження, підтверджується зібраними у справі доказами, а саме:

Показаннями свідка ОСОБА_11, який перебував у дружніх стосунках з потерпілим ОСОБА_9 і засудженим ОСОБА_6, згідно яких того вечора, він зайшов до більярдної нічного клубу «Кольт», де зустрівся із знайомою на ім'я ОСОБА_16. Щоб поспілкуватися з нею вийшов на вулицю. Під час спілкування з ОСОБА_16, ОСОБА_11 почув крики, підійшов ближче побачив, що ОСОБА_6 і ОСОБА_9 сваряться між собою. ОСОБА_9 запропонував ОСОБА_6 битися, але він відмовився, пояснив, що не хоче ходити у синцях. ОСОБА_9 наніс ОСОБА_6 удар рукою в голову, останній відмахнувся, і він, тобто ОСОБА_11, побачив у ОСОБА_9 в руці ніж. Правою рукою, в якій тримав ніж, зі словами: «Я тебе вб'ю!», ОСОБА_9 наніс ОСОБА_6 удар в живіт. ОСОБА_6 вибив ніж з руки ОСОБА_9, який покотився по сходах. ОСОБА_9 і ОСОБА_6 намагалися підняти ніж. Зі словами: «Твій ніж у мене!», ОСОБА_6 просив ОСОБА_9 заспокоїтись. ОСОБА_11 також хотів їх заспокоїти, розвести в різні сторони, але дівчина з якою він був злякалась, потягла його за руку і попросила йти додому. Він її послухав, йдучи, озирнувся і побачив, що ОСОБА_6 і ОСОБА_9 лежать та б'ються на сходах. Коли ще раз озирнувся, побачив, що ОСОБА_6 пішов у напрямку готелю «Київ», а ОСОБА_9 зігнувшись, тримався за живіт.

Показаннями свідка ОСОБА_13, згідно яких 10.06.2000 року, він перебував у нічному клубі «Кольт», там зустрів ОСОБА_9 та ОСОБА_6. Кілька разів виходив на вулицю, бачив, що ОСОБА_6 і ОСОБА_9 розмовляють, але бійки між ними не було. Потім побачив ОСОБА_9, який стояв зігнувшись на відстані 20 м ліворуч від входу в клуб. ОСОБА_13 подумав, що ОСОБА_9 перебуває у стані алкогольного сп'яніння, підійшов до нього і побачив кров, зрозумів, що його поранено. Про обставини отримання тілесних ушкоджень, ОСОБА_9 нічого не розказав, він разом з ОСОБА_12 посадив його в таксі, та відвіз до лікарні.

Оголошеними та дослідженими судом першої інстанції показаннями свідка ОСОБА_14, згідно яких в суботу, на початку літа 2000 року, вона була в клубі «Кольт», який розташований на площі Б. Хмельницького. Приблизно о 3 год. вийшла з приміщення клубу, їхати додому. На розі «Будинку Побуту» побачила двох хлопців, яких знала в обличчя, один з них на ім'я ОСОБА_9. Хлопці між собою голосно розмовляли. ОСОБА_9 кричав, іншому хлопцю, що «Завалить!» його. Вона направила до стоянки таксі, а коли на шум озирнулася, побачила, що ці хлопці б'ються на сходах. В руці ОСОБА_9 був ніж, яким він замахнувся і вдарив іншого хлопця. Більше вона не озиралася. Потім почула гучний звук, її обігнав хлопець, який до цього боровся з ОСОБА_9. Через деякий час, на дискотеці дізналася, що ОСОБА_9 вдарили ножем і він помер (т.№ 1 а.с.84-86).

Оголошеними та дослідженими судом першої інстанції показаннями свідка ОСОБА_15, згідно яких 10.06.2000 року він, разом з ОСОБА_13 прийшов у дискотеку «Кольт», розташовану на площі Б. Хмельницького м. Кіровограда, щоб зустрітись з дівчиною. В дискотекі зустрів знайомих ОСОБА_9, ОСОБА_12 і ОСОБА_6. Протягом часу, якого він перебував у клубі, не було ніяких сварок, а також бійок між ОСОБА_9 та ОСОБА_6.

11.06.2000 року при зустрічі з ОСОБА_13 взнав, що ОСОБА_9 було поранено ножем, він та ОСОБА_12 на таксі відвезли його до Кіровоградської обласної лікарні. Хто ОСОБА_9 спричинив ножове поранення, ОСОБА_13 не знав.

Через деякий час, від кого не пам'ятає, ОСОБА_15 дізнався, що у вчиненні злочину відносно ОСОБА_9 співробітники міліції підозрюють ОСОБА_6 (т.№ 1 а.с.108).

Крім того, показання засудженого ОСОБА_6 про вчинення стосовно нього потерпілим ОСОБА_9 протиправного посягання на життя і здоров'я підтверджуються матеріалами кримінальної справи :

- протоколом огляду місця події від 19.10.2012 року, згідно якого оглянуто місце, розташоване біля «Будинку Побуту» по вул. Преображенській, № 2, на площі Б. Хмельницького м. Кіровограда, де ОСОБА_9 вчинив протиправне суспільно небезпечне

посягання на життя і здоров'я ОСОБА_6, який при відверненні посягання, перевищив межі необхідної оборони, вчинив умисне вбивство потерпілого ОСОБА_9 (т.№ 1 а.с.33);

- протоколом огляду місця події від 11.06.2000 року, згідно якого під час огляду службового приміщення Кіровоградської обласної лікарні вилучено речі (футболка, брюки з ременем, туфлі), які належать потерпілому ОСОБА_9 (т.№ 1 а.с.32);

- протоколом огляду предметів від 15.06.2000 року, згідно якого оглянуто речі, що належать потерпілому ОСОБА_9, вилучені 11.06.2000 року під час огляду місця події (т.№ 1 а.с.61);

- протоколом відтворення обстановки та обставин події від 19.10.2012 року, згідно якого свідок ОСОБА_13 указав на місце біля нічного клубу «Кольт» на вул. Преображенській, № 2, на площі Б. Хмельницького м. Кіровограда, де в ніч з 10.06.2000 року на 11.06.2000 року виявив потерпілого ОСОБА_9 з ножовим пораненням (т.№ 1 а.с.101-107);

- висновком судово-медичної експертизи № 1628 від 02.11.2012 року, згідно якого у ОСОБА_6 на шкірі тильної поверхні лівої кисті, в проекції дистальної треті другої п'яної кистки, і на шкірі передньої поверхні живота, на рівні між пупком і лобком, зліва від серединної лінії, розташовані рубці, які мають схожі морфологічні особливості: лінійні, з рівними краями та звуженими кінцями, м'які, рухливі, не спаяні з оточуючими м'якими тканинами.

Ці рубці є наслідком різаних ран, які орієнтовно відповідають давності спричинення більш як півтора роки та заподіяні предметом з гостро заточеним ріжучим краєм. Різани, поверхневі, неускладнені рани несуть ознаки легких тілесних ушкоджень (т.№ 1 а.с. 163-167).

Аналізуючи досліджені у справі докази в їх сукупності, колегія суддів вважає, що судом першої інстанції правильно встановлено, що засуджений ОСОБА_6 мав право на необхідну оборону, оскільки відносно нього потерпілий ОСОБА_9 застосував протиправне суспільно небезпечне посягання на його життя і здоров'я, під час якого погрожуючи вбивством, наніс ножом чотири удари, та умисно спричинив засудженому ОСОБА_6 легкі тілесні ушкодження.

Даний висновок суду спростовує доводи апеляції представника потерпілих - адвоката ОСОБА_4 про те, що ОСОБА_6 не мав права на необхідну оборону.

Обставини, в яких опинився ОСОБА_6 зокрема, раптовість і несподіваність, активних, протиправних дій потерпілого ОСОБА_9 під час суспільно небезпечного посягання, в обстановці, що склалася не давало можливості засудженому наперед передбачати подальший розвиток подій.

Сам по собі факт, що ніж вибув із рук ОСОБА_9 не свідчить про припинення ним суспільно небезпечного посягання. Навпаки, ОСОБА_9 продовжив напад на ОСОБА_6 без ножа, шляхом удушення руками за горло. При цьому, колегія суддів враховує, що ОСОБА_9 займався боксом, був обізнаний в прийомах спричинення травм шляхом нанесення ударів іншій людині, про що ОСОБА_6 було достеменно відомо.

Крім того, представником потерпілих - адвокатом ОСОБА_4 не враховано, що згідно положень ч. 3 [ст. 27 Конституції України](#) і ч. 2 [ст. 36 КК України](#), кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.

Разом з цим, незважаючи на те, що під час захисту від протиправного суспільно небезпечного посягання потерпілого ОСОБА_9 у засудженого ОСОБА_6 було право на необхідну оборону, він застосував такий спосіб захисту, який явно не відповідав характеру і небезпеці посягання.

Так, для ОСОБА_6, який першим підняв на сходах ніж і утримував його в руці, було очевидним, що відсутність у ОСОБА_9 ножа суттєво зменшує реальну загрозу його життю і здоров'ю, навіть при тому, що потерпілий руками стискав його шию.

Незважаючи на це, захищаючись від протиправного посягання ОСОБА_9, явно перевищуючи межі необхідної оборони, ОСОБА_6 умисно ножем завдав йому багато чисельні удари в різні частини тіла, внаслідок чого спричинив тяжкі тілесні ушкодження, небезпечні для життя і здоров'я в момент заподіяння, від яких настала смерть потерпілого ОСОБА_9

Тобто своїми діями, ОСОБА_6 завдав потерпілому ОСОБА_9 тяжку шкоду, яка за даних обставин явно не відповідала небезпечності посягання та обстановці захисту.

Той факт, що засуджений ОСОБА_6 вчинив умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони, об'єктивно підтверджується:

- висновками судово-медичної і додаткової судово-медичної експертиз № 675 від 24.07.2000 року та № 675 від 16.10.2012 року, згідно яких встановлена локалізація тілесних ушкоджень, виявлених у потерпілого ОСОБА_9, які утворились від не менш 9-ти травматичних впливів, предмета, який має колюче-ріжучі властивості та відносяться до категорії тяжких, небезпечних для життя і здоров'я в момент заподіяння. Смерть ОСОБА_9 настала від набряку головного мозку з вклиненням мозкових структур у великий потиличний отвір, в результаті геморагічного шоку, що розвинувся внаслідок проникаючих поранень грудної клітини і черевної порожнини з пошкодженням серця, печінки, легені та перебуває в прямому причинному зв'язку з спричиненими тілесними ушкодженнями (т.№ 1 а.с.113, 118-122);

- висновком судово-криміналістичної експертизи № 126 від 25.10.2000 року, згідно якого на тканині футболки потерпілого ОСОБА_9 виявлені пошкодження, характерні для дії предмету, що має колюче - ріжучі властивості. Характер деяких ушкоджень вказує на односторонню заточку клинка та найбільшу ширину частини, що занурилась приблизно 2.5 см (т.№ 1 а.с.126-130).

Таким чином, оцінивши зібрані у справі докази та доводи апеляцій сторони обвинувачення в їх сукупності, колегія суддів вважає, що суд першої інстанції правильно кваліфікував дії засудженого ОСОБА_6, як умисне вбивство, вчинене при перевищенні меж необхідної оборони.

Заслуговують критики, як безпідставні, посилення сторони обвинувачення на показання свідка ОСОБА_12, як на доказ винуватості ОСОБА_6 у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 [ст. 115 КК України](#).

Так, згідно показань зазначеного свідка, у ніч з 10.06.2000 року на 11.06.2000 року в нічному клубі «Кольт», біля більярдного залу, ОСОБА_9 шуткував з ОСОБА_13, а ОСОБА_6 зробив йому зауваження. Після цього, ОСОБА_9 та ОСОБА_6 вийшли на вулицю поговорити. Щоб уникнути між ними бійки, вчасно їх зупинити, ОСОБА_12 і ОСОБА_13 вийшли на вулицю за ними, і знаходилися від них на відстані 5-6 м.

ОСОБА_9 та ОСОБА_6 розмовляли, а коли між ними почалися рухи, ОСОБА_12 і ОСОБА_13 підбігли, ОСОБА_9 був у крові, а ОСОБА_6 тримаючи ніж відійшов по сходах на кілька кроків.

Аналогічні показання свідок ОСОБА_12 дав під час відтворення обстановки і обставин події від 27.10.2012 року (т. № 1 а.с.93-97).

Проте, одних показань свідка ОСОБА_12, при відсутності інших об'єктивних доказів, не достатньо для кваліфікації дій засудженого ОСОБА_6 за ч. 1 [ст. 115 КК України](#), як просить в апеляціях сторона обвинувачення.

Крім того, показання свідка ОСОБА_12 не підтвердив під час досудового слідства і в судовому засіданні свідок ОСОБА_13, який показав, що того дня в нічному клубі «Кольт» не бачив сварки, а також бійки між ОСОБА_6 і ОСОБА_9 Не пам'ятає, щоб разом із

ОСОБА_12 виходив з приміщення нічного клубу на вулицю, щоб запобігти конфлікту між ОСОБА_9 та ОСОБА_6

Також показання свідка ОСОБА_12, що він, знаходячись на відстані 5-6 м не бачив бійки між ОСОБА_6 і ОСОБА_9, під час якої спочатку ОСОБА_9, а потім ОСОБА_6 нанесли один одному удари ножем в різні частини тіла, суперечать висновкам судово-медичних експертиз № 1628 від 02.11.2012 року, № 675 від 24.07.2000 року і додаткової судово-медичної експертизи № 675 від 16.10.2012 року. Цими висновками експертиз об'єктивно встановлено наявність у ОСОБА_6 і у ОСОБА_9 в різних частинах тіла тілесних ушкоджень, отриманих внаслідок застосування ножа.

У такому разі, якщо б ОСОБА_12 знаходився на відстані 5-6 м від ОСОБА_9 і ОСОБА_6, він не міг не бачити, як ОСОБА_9, а потім ОСОБА_6 нанесли один одному удари ножем.

До того ж показання свідка ОСОБА_12 про причини виникнення конфлікту між ОСОБА_6 і ОСОБА_9, а також про обставини спричинення потерпілому тілесних ушкоджень, спростовано сукупністю зібраних у справі доказів.

Насамперед, показаннями свідків ОСОБА_11, ОСОБА_14 і ОСОБА_15, які узгоджуються між собою, доповнюють один одного. Водночас, в матеріалах кримінальної справи, а також в апеляціях сторони захисту відсутні дані, які б давали підстави піддавати їх сумніву, або ж для твердження про зацікавленість цих свідків у наслідках розгляду справи.

Разом з цим показання свідків ОСОБА_11, ОСОБА_14 і ОСОБА_15, об'єктивно підтверджуються матеріалами кримінальної справи, аналіз яким дано вище.

Не може не враховувати колегія суддів також показання потерпілих ОСОБА_3 і ОСОБА_7, згідно яких ОСОБА_6 ще з молодших класів школи дружив з їхнім сином ОСОБА_9, часто бував у них вдома, залишався ночувати, вони ставилися до засудженого, як до свого сина.

Дослідженими матеріалами кримінальної справи та зібраними доказами, не встановлено, а стороною обвинувачення не доведено, що у засудженого ОСОБА_6, який з дитинства дружив із ОСОБА_9 був мотив на умисне вбивство потерпілого, що підлягає обов'язковому встановленню для кваліфікації дій за ч. 1 [ст. 115 КК України](#).

Доводи апеляції представника потерпілих-адвоката ОСОБА_4, що незадовго до вбивства ОСОБА_9, між ним і ОСОБА_6 був конфлікт, не підтверджено зібраними у справі доказами, в тому числі й показаннями потерпілої ОСОБА_3, не спростовано доводи засудженого ОСОБА_6 проте, що між ним і ОСОБА_9 не було конфліктів та бійок.

Дії ОСОБА_6, які виразилися у залишенні місця події, у не наданні допомоги потерпілому, знищенні ножа, зміні зовнішності та виїзді за межі України по підробленим документам, про що в апеляції вказав представник потерпілих - адвокат ОСОБА_4, вчиненні після вбивства потерпілого ОСОБА_9 при перевищенні меж необхідної оборони.

Ці дії свідчать лише про умисел засудженого ОСОБА_6 уникнути кримінальної відповідальності за вчинений злочин, передбачений [ст. 118 КК України](#). Однак, зазначені дії ні в якому разі не можуть буди свідченням наявності в діях ОСОБА_6 умислу на умисне вбивство потерпілого ОСОБА_9, яке підпадає під кваліфікацію за ч. 1 [ст. 115 КК України](#).

З огляду на викладене, оцінивши зібрані у справі докази і доводи апеляцій сторони обвинувачення в їх сукупності, колегія суддів вважає, що судом першої інстанції правильно встановлено, що в ніч з 10.06.2000 року на 11.06.2000 року біля приміщення нічного клубу «Кольт», розташованого по вул. Преображенській, № 2, на площі Б.Хмельницького м. Кіровограда, ОСОБА_6 вчинив умисне вбивство потерпілого ОСОБА_9 при перевищенні меж необхідної оборони, і в цьому немає жодного сумніву, оскільки висновок суду ґрунтується на належних, допустимих і достатніх доказах, правильно оцінених судом.

Перевіривши матеріали кримінальної справи, колегія суддів прийшла до висновку, що істотних порушень кримінально-процесуального закону, які є безумовною підставою для скасування вироку, або перешкождали чи могли перешкодити суду першої інстанції повно та всебічно розглянути справу, постановити законний, обґрунтований і справедливий вирок, не виявлено.

Покарання засудженому ОСОБА_6 судом першої інстанції призначено з дотриманням вимог статей [50, 65 КК України](#) в межах санкції статті закону України про кримінальну відповідальність, за якою його засуджено.

При призначенні ОСОБА_6 покарання, судом в повній мірі враховано ступінь тяжкості вчиненого злочину, особу винного та обставини, що пом'якшують і обтяжують покарання.

Так, злочин, передбачений [ст. 118 КК України](#) є злочином невеликої тяжкості.

Характеризуючи особу засудженого, суд обґрунтовано вказав, що ОСОБА_6 вперше притягується до кримінальної відповідальності, за місцем проживання характеризується посередньо, а за місцем роботи характеризується позитивно, займався суспільно-корисною працею.

Обставиною, яка пом'якшує покарання ОСОБА_6 визнано його щире каяття, а обставин, що обтяжують покарання, не встановлено. Не може не бути врахованим колегією суддів, що засудженим ОСОБА_6 принесено вибачення перед потерпілими в залі судового засідання, а також прийняті міри до відшкодування потерпілим завданої моральної шкоди, але вони відмовились прийняти грошові кошти.

Ураховуючи викладене, колегія суддів вважає, що при призначенні ОСОБА_6 покарання суд першої інстанції в повній мірі врахував тяжкість вчиненого злочину, фактичні обставини справи, дані про його особу, стан здоров'я, а також, наслідки злочину, і прийшов до правильного висновку, що його виправлення можливе лише в умовах ізоляції від суспільства, та призначив покарання у виді позбавлення волі. При цьому, судом першої інстанції не знайдено підстав для застосування до ОСОБА_6 ст. ст. [75, 76 КК України](#).

Призначене ОСОБА_6 покарання із його реальним відбуванням, на переконання колегії суддів за своїм видом і розміром є законним, справедливим, необхідним і достатнім для його виправлення, та запобігання вчиненню нових злочинів як засудженим, так і іншими особами.

З огляду на викладене, колегія суддів не знаходить підстав для задоволення апеляцій сторони обвинувачення.

Разом з тим, при обчисленні строку відбуття ОСОБА_6 призначеного покарання, суд першої інстанції вказав, що строк обчислюється з 10.10.2012 року, тобто з моменту його затримання. При цьому, судом першої інстанції не враховано положення [ст. 455 КПК України](#) (1960 року), згідно якого до загального строку відбування покарання, призначеного вироком суду, зараховується час тримання особи під вартою на території іноземної держави, а також час її етапування.

Тому колегія суддів, відповідно до положень ч. 2 [ст. 365 КПК України](#) (1960 року) вважає за необхідне у загальний строк відбування покарання, призначеного засудженому ОСОБА_6 вироком суду першої інстанції, зарахувати згідно вимог [ст. 455 КПК України](#) (1960 року) час його тримання під вартою на території іноземної держави, а також час його етапування, тобто з 04.05.2012 року по 09.10.2012 року включно, із розрахунку день за день.

Керуючись ст. ст. [362, 365, 366 КПК України](#) (1960 року), п. п. 11,15 Розділу [XI перехідні положення КПК України](#), колегія суддів,-

У Х В А Л И Л А:

Апеляційні скарги прокурора, який брав участь у розгляді справи судом першої інстанції і представника потерпілих - адвоката ОСОБА_4, залишити без задоволення.

В порядку [ст. 365 КПК України](#) (1960 року) вирок Ленінського районного суду м. Кіровограда від 23 жовтня 2013 року стосовно ОСОБА_6, змінити.

Резолютивну частину стосовно обчислення строку відбуття ОСОБА_6 покарання викласти в такій редакції.

Початок строку відбуття ОСОБА_6 покарання, призначеного вироком Ленінського районного суду м. Кіровограда від 23 жовтня 2012 року, рахувати з 10.10.2012 року. Відповідно до [ст. 455 КПК України](#) (1960 року) у строк відбуття покарання зарахувати час тримання ОСОБА_6 під вартою на території іноземної держави, а також час його етапування, з 04.05.2012 року по 09.10.2012 року включно, із розрахунку день за день.

У решті вирок суду залишити без зміни.

Судді:

Деревінський С.М.

Ткаченко Л.Я.

Яковлева С.В.